

Scenario workshops

*Stakeholder participatie in
verschillende onderzoeksfasen*

>>> Kenmerken van de methode

- > Met de scenariomethode kunnen voor beleid verschillende denkbare toekomsten worden geconstrueerd
- > Scenario's zijn beelden die inzicht geven in mogelijk toekomstige ontwikkelingen (complexe onzekerheid).
- > Vaak worden scenario's beperkt tot een bepaald beleidsterrein, bijvoorbeeld de waterbeheer, de toekomst van de recreatiesector of een gebied
- > hulpmiddel bij het formuleren van lange termijnbeleid
- > Fasering: focus onderwerp -> identificeren drijfveren-> uitwerken volgens regels -> verkennen gevolgen (opties) -> presenteren en bediscussieren

Geschiktheid voor welke fase in transdisciplinair onderzoek

- > Met name hulpmiddel voor het formuleren van beleid bij het **verkennen van complexe vraagstukken**: meestal beleidsverkenkende fase (strategisch) echter ook bij uitvoering wordt steeds meer met scenario's gewerkt.
- > scenario's helpen onzekerheden expliciet te maken waarbij verschillende opties voor actie worden gesignaleerd.
- > Er kunnen discussies worden gevoerd over de wenselijkheid en waarschijnlijkheid van toekomstbeelden

Geschikt voor welk type participatie

- > Consultatie
- > Eigenlijk alle methoden kunnen in onderlinge samenhang worden toegepast (meestal combinatie van diepte interviews en interactieve workshops: divergeren en convergeren)
- > Zowel wetenschappers, belangengroepen als beleidsmedewerkers kunnen vanuit hun invalshoek worden betrokken.

Voorbeeld toepassing scenariomethode voor DV bij MNP

- > Doelstelling en Vraagstelling
- > Werkwijze
- > Toepassing
- > Evaluatie
- > Nieuwe ontwikkelingen

Doelstelling en Vraagstelling

- > Doel: ontwikkelen van ruimtelijke beelden die de onzekerheden in de ruimtelijke ontwikkelingen op de kaart zetten voor het verkennen van duurzaamheidsvraagstukken relevant zijn
- > Lange termijn
- > Integraal
- > Duurzame ontwikkeling
- > Ongestructureerd probleem

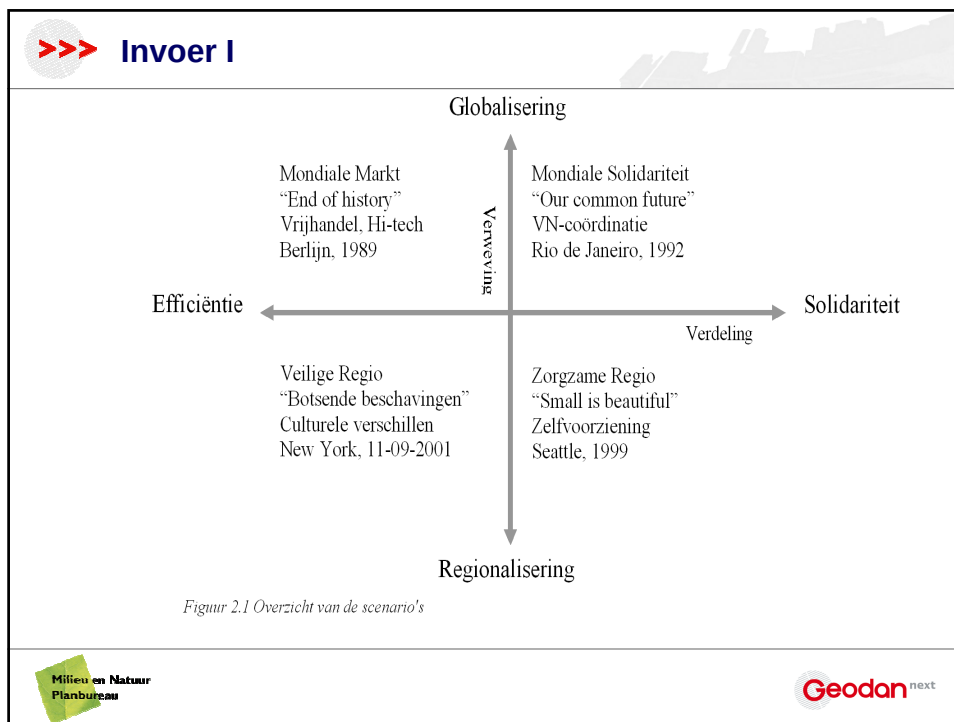
Vraagstelling

- > Welke beelden van de ruimtelijke inrichting passen bij verschillende waardenorientaties in onze samenleving?

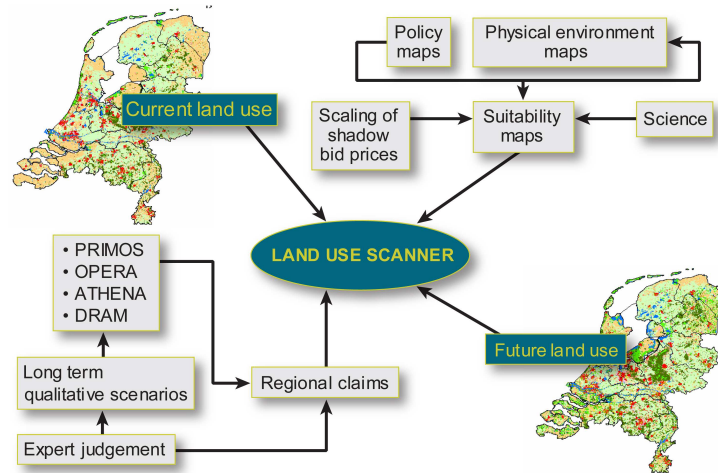

Invoer I: macro economische en sociaal-demografische gegevens

- > 4 beelden van mondiale toekomstontwikkelingen van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC, 2000), gecombineerd met waardenorientaties uit NIPO onderzoek
- > tweetal assen, namelijk efficiëntie/solidariteit en globalisering/regionalisering
- > Mondiale markt, veilige regio, mondiale solidariteit en zorgzame regio,

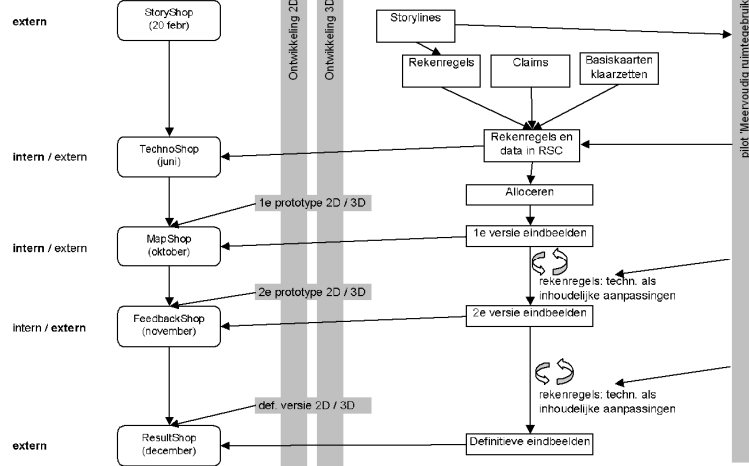

>>> Invoer II Land use scanner

>>> Participatie van stakeholders

- > Interactief
- > Consulteren: stakeholders is gevraagd kennis in te brengen en mee te denken bij het uitwerken van de scenario's

Figuur 1.1 Inzet van de RuimteScanner in het project Ruimtelijke Beelden

- > Deelname selectie criterium:

- Kennis
- Beschikbaarheid
- Alle disciplines

> wetenschappers en beleidsmedewerkers

> Geen uitgebreide informatie vooraf

> Wel korte presentatie

- > Ervaren workshop begeleider (extern)

> Goede notulist

Storylines voor 2 scenario's Veilige regio en Mondiale Solidariteit

> 7 ruimtelijke ontwikkelingen:

- Agrarisch landschapsbeeld
- Invloed van water
- Contrast tussen stad en land
- Contrast tussen sociaal-economische groepen
- Laat en maakgebieden
- Private versus publieke ruimte
- Ruimte voor infrastructuur

Storylines voor 2 scenario's Veilige regio en Mondiale Solidariteit

Tabel 3.1 Relevante ruimtelijke trends en hun invloed op toekomstbeelden

Ontwikkeling	A2/Veilige Regio	B1/Mondiale Solidariteit
Agrarisch landschapsbeeld	Verdwijnt grotendeels	Blijft behouden
Water	Nederland wordt kleiner	Nederland wordt groter
Ruimtelijk contrast tussen stad en land	Vermindert, verdwijnt	Verscherpt
Sociaal-economisch contrast tussen groepen	Wordt scherper	Vermindert, verdwijnt
Overheidsinvloed	Laatgebieden	Maakgebieden
Primaat privaat/publiek	Private ruimte	Publieke ruimte
Ruimte voor infrastructuur	Meer ruimte	Minder ruimte

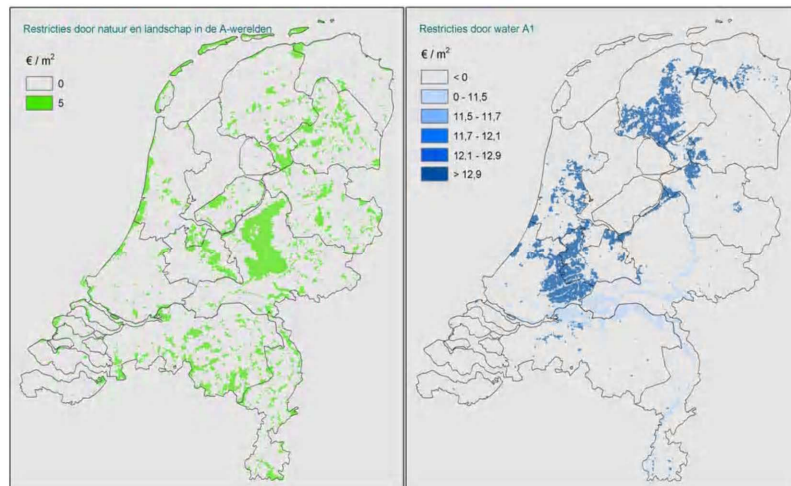
>>> De tweede ronde: Technoshop

- > Deelname selectie criterium:
 - Kennis van sector
- > wetenschappers
- > informatie vooraf
- > Ervaren workshop begeleider (extern)
- > Goede notulist

>>> Workshops technische uitwerking

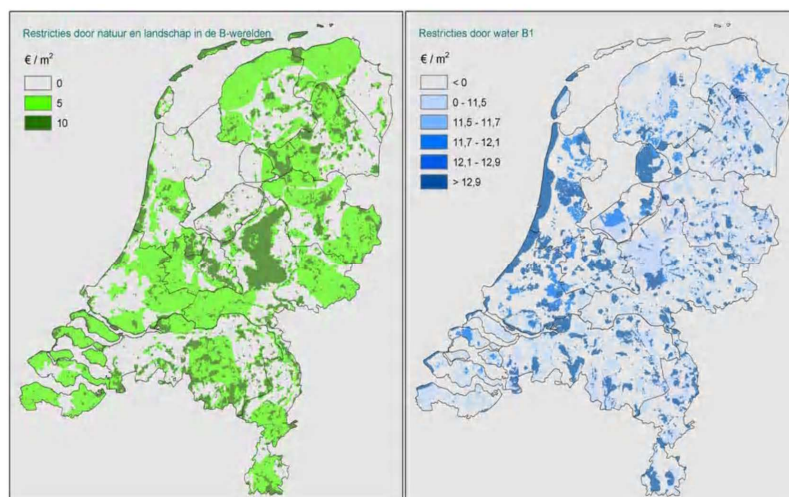
- > Geschiktheidskaarten
- > Parameters ruimtescanner
- > Deze workshops verliepen moeizaam, echter dankzij doorzettingsvermogen projectleider wel een goed overzicht
- > Als aanvulling op workshop waren veel bilaterale terugkoppelingen

>>> Output Techno workshop (voorbeeld 1)

Figuur 3.5 Beperkingen voor verdere verstedelijking vanuit natuur en water in A1

>>> Output Techno workshop (voorbeeld 1)

Figuur 3.15 Beperkingen voor verdere verstedelijking door natuur en water in B1

>>> De derde ronde: Map- en resultshop

> Deelname selectie criterium:

- Kennis van sector
- Kennis modelleninstrumentarium

> Wetenschappers (intern en extern)

> informatie vooraf

> Ervaren workshop begeleider (extern)

> Goede notulist

Grondgebruik 2040 volgens UvA, VU en EUR

Legenda

- Wonen
- Recreatie
- Natuur
- Akkerbouw
- Grondgebonden veeteelt
- Glastuinbouw
- Intensieve veeteelt
- Infrastructuur
- water

Amsterdam/rotterdam

Variant

Concurrentiepositie
Bereikbaarheid
Randstad → metropool
Aantrekkelijke woonmilieus
Natuur buiten metropool
Technologische oplossingen

Voordelen en valkuilen

- > Alleen toepassen wanneer de resultaten meerdere malen gebruikt kunnen worden: zeer grote investering!
- > Selectie van participanten belangrijk
- > Vooraf goed nadenken over verbinding proces en tools
- > Aanpak heeft draagvlak voor studies waarbij deze scenario's worden gebruikt, vergroot
- > Communicatie over kwalitatieve aspecten is belangrijk
- > Meer aandacht voor regionale variatie (ook in nationale beelden)
- > Scenario is niet gelijk aan prognose
- > Gebruik touch table had waarschijnlijk veel tijd bespaard